

Louis Hager Petermann (1925-1994) og Dagmar Petermann (1925-2008)

Louis Petermann voksede op i Præstegade som søn af Max Petermann og hustru Magda Petermann. Efter endt skolegang på Ribe Borgerskole gik han i blikkenslagerlære hos sin far. Da læretiden var slut i 1945 aftjente han sin værnepligt som luftværnsartillerist i Tønder. Efter rekruttiden blev han sammen med sit kompagni sendt på diverse bevogtningsopgaver ved de forladte tyske stillinger på Fanø og i Esbjerg.

Han var også i en længere periode i Oksbøl for at bevogte den store flygtningelejr, som var Danmarks største med op til 35.000 tyske flygtninge. Denne lejr havde gjort så stort et indtryk på ham, at han og familien ofte senere besøgte stedet og kirkegården, når de i 1960'erne var ved Vestkysten for at bade, ligesom han gerne fortalte familien om lejren og dens historie.

I 1949 giftede Louis sig i Brøns Kirke med Dagmar Andersen Falby, datter af købmand Anton Andersen Falby og hustru Marie,

Nederdammen. Butikken var især kendt for sin specialitet "Falby Kaffe".

Vielsen fandt sted i Brøns Kirke, nok fordi Dagmar bl.a. havde tilbragt mange ferier hos familien i Brøns, som hun i det hele taget var stærkt knyttet til. De nygifte bosatte sig i Præstegade 3 i Ribe. Begge var ripensere med stort R, og deraf fulgte et stort kendskab til by og område og en stor vennekreds i Ribe gennem hele livet.

Blikkenslagermester

Efter hjemkomsten fra militæret i oktober 1946 blev Louis atter ansat hos sin far. Da denne døde i 1950, drev Louis firmaet videre fra Skovgade 10 sammen med moderen indtil 1960, hvor han også købte hendes halvpart.

Udover at udføre arbejde i Ribe og omegn - blandt andre var Åndssvageforsorgen, Domkirken og DSB store kunder - har Louis tillige tækket blytage på flere kirker, for eksempel i Daler, Lintrup og senest i Granslev nord for Hammel i 1955. Herudover havde han store entrepriser på Skrydstrup Flyvestation i 1952

og Karup Flyvestation i 1953.

Tidlig bilejer

På grund af disse udenbys entrepriser lykkedes det i 1952 at få bevilling til indkøb af en "VW-Boble" af "Direktoratet for Vareforsyning". På dette tidspunkt var det ikke muligt at købe en bil på det frie marked på grund af valutasituationen. Bilen fik indregistreringsnummer Z 6. (Z var dengang Ribe Amts registrerings-bogstav.) På grund af det lave registreringsnummer var bilen let genkendelig i gadebilledet.

Da bilen var en personvogn, blev den aktivt anvendt i fritiden. Louis elskede at køre bil.

Først gik turene i halvtredserne til Harzen og Normandiet sammen med Dagmar og venner. Senere blev det til ture med Dagmar og deres efterhånden tre børn.

Familien var allerede aktive campister fra begyndelse af 1960'erne, hvilket endnu ikke var så almindeligt på det tidspunkt. Nu gik turene sydpå til Østrig og Italien. Måske som et udslag af naverblod, som Louis må have arvet gennem sin far Max, der bosatte sig i Ribe i 1898.

Louis ville også gerne have besøgt faderens fødehjem i Meiningen i DDR, der ligger umiddelbart øst for Harzen. På grund af det delte Tyskland måtte dette dog vente. Men allerede få måneder efter Murens fald i 1989 drog han og Dagmar sammen med barnebarnet Lene på 10 år mod Meiningen for at se byen og opleve faderens barndomshjem. Han bemærkede straks, at byen med sin domkirke og sine bindingsværkshuse mindede meget om Ribe. Man forledes til at tro, at det netop var derfor Max havde holdt så meget af Ribe. De fandt også faderens barndomshjem lige ved domkirken. Louis ønskede dog ikke at kontakte den tyske familie, der stadig boede i byen, da man ikke havde haft kontakt med den siden 1930'erne. Ofte måtte man dog sløjfe turene på grund af igangværende entrepriser.

Først arbejde - så fornøjelse!

Dygtig, flittig og aktiv

Louis var en særdeles dygtig håndværker. Han nød de faglige udfordringer med arbejdet på byens skæve huse og satte en stor ære i at finde funktionelle løsninger. Louis stillede så store krav til arbejdets udførelse, at han ikke egnede sig til at have ansatte. Dog havde han den glæde at kunne fastholde en lærling (Egon Nissen) som svend i ca. 20 år, indtil denne etablerede sin egen forretning i 1970. Herefter drev Louis forretningen uden andre ansatte, ofte med meget lange arbejdsdage til følge. Han beklagede sig dog aldrig. Som datidens mænd deltog han aldrig i arbejdet i hjemmet.

Gravgade

Louis var aktiv i Ribe Sejlklub 1945 – 60 med egen motorbåd. Tillige var han aktiv brandmand i Ribe Brandvæsen fra 1961 til 1990, hvor han faldt for aldersgrænsen. Louis udtalte ofte, at når Ribe By var så velbevaret, skyldtes det to ting, nemlig ”dygtige brandmænd, og - hvis dette ikke slog til – var det godt, at byens håndværkere efterfølgende kunne genopføre de brandskadede huse.”

Louis var også ivrig jæger og aktiv riffelskytte i Ribe Skyttekreds. Her var han kasserer i ca. 20 år. I praksis var det dog Dagmar, der passede regnskabet. Louis var specielt en god feltskytte. Da Ribe Amts førstehold i 1975 vandt DM i terrænskydning, var 6 seks af de 10 mand fra Ribe, her iblandt Louis, Else og Erik Petermann. Således absolut et højdepunkt for familien Petermann.

Dagmar Petermann havde efter realeksamen fået en uddannelse på kontoret på Bakelitfabrikken i Slotsgade og var senere indtil ca. 1950 ansat på Ribe Jernstøberis kontor.

Dagmar tog kørekort i starten af 1950'erne, og hun brugte det flittigt. Parret fik tre børn, Erik blev født i 1951, Else i 1955 og Svend i 1960. Først i 1950'erne overtog Dagmar administrationen af blikkenslagerforretningen. Herudover engagerede hun sig i fagligt arbejde i Dansk Håndværks Kvinder og i lokalpolitik i Det Konservative Folkeparti, hvor hun en enkelt gang stillede op til byrådsvalg. Hun var kendt for at sige sin mening til folk.

Dagmar var altid i aktivitet, enten med forretningen, børnepasningen eller husholdningen; men hun havde også tid til at være aktiv i andre sammenhænge, bl. a. i Ribe Roklub. I 1965 købte ægteparret hus på Haderslevvej 25 i Damhus. Efter

Louis' død i 1994 solgte hun i 1996 huset og købte i stedet en andelslejlighed i ”Slotsbo” i Slotsgade. Andelsboligforeningen ligger, hvor Backhaus Bakelitfabrik tidligere lå, og hvor hun havde sit første kontorjob. Hun var glad for at være kommet ind i byen igen og nød sine daglige gåture, selv om hun var blevet alene.

I 1985 blev familien hovedanpartshaver i Sdr. Farup Plantage, som fortsat er i familiens eje. Her nød Louis sammen med sønnerne Svend og Erik samværet, jagten og skovdriften. Louis var specielt glad for at arbejde i og med træ i sin fritid. Dette på trods af, at han først deltog i havearbejde, da børnene var flyttet hjemmefra.

Blikkenslagere i næsten 100 år

Da Louis døde i 1994, havde Max og Louis (far og søn) drevet blikkenslagerforretning uafbrudt i hele 97 år. Det havde været Louis' ønske og håb at kunne nå et 100 års forretningsjubilæum; men således blev det desværre ikke. Umiddelbart efter Louis' død solgte Dagmar blikkenslagerforretningen og ejendommen i Skovgade til Kim Brixgård.

*Fortalt af Ribe Kirkegårdes
Fortællegruppe efter oplæg af
sønnen Erik Petermann*

● Her findes gravstedet på Ribe Gamle Kirkegård